

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БОЕРГАН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

« 08» декабрь 2021 ел

Боерган авылы

№ 24

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл жирлеге жирләрән куллану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл жирлеге жирләрән куллану һәм саклау» муниципаль программасын расларга (кушымта бирелә).
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) урнаштырырга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгында калдырам.

Житәкчесе Башкарма комитет

Г.Г.Минакова

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл җирлеген Башкарма комитетының 2021 елның 8 декабереннән 24 номерлы карарына кушылта

**«2021-2023 елларга
Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Боерган авыл җирлеген җирләрен куллану һәм саклау»
муниципаль программасы**

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл җирлеген җирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасы паспорты

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Җир кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл җирлеген Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Боерган авыл җирлеген Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Боерган авыл җирлеген җирләрен саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану чараларын гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Боерган авыл җирлеген җирләрен саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2021 - 2023 еллар
Көтелгән нәтиҗәләр	Җирләрен саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, бозылган җирләрен торгызу, халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту	Боерган авыл җирлеген Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру механизмы	Җирләрен саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча хужаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Боерган авыл җирлеген Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программага төзәтмәләр кирәк булганда кертелә
Финанслау чыганагы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешма чаралары хисабына башкарыла

1. Муниципаль программаны тормышка ашыруның тиешле өлкәсендә агымдагы торышы характеристикасы һәм төп проблемалар

Җир – әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм башка җир асты байлыklары белән бәйле. Җирне кулланудан һәм саклаудан тыш башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Җиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, җирнең өске катламы - туфрак җимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына китерәчәк.

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл җирлегенә җирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасы җирләрдән файдалану һәм саклауның икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә җир ресурсларыннан нәтиҗәле һәм рациональ файдалану һәм алар белән идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәэмин итүче уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Җир фондының зур күләмнән төрле максатларда куллану барлык әйләнә-тирә мохит экосистемасы звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәсез бозу, урман булсынмы ул, хайваннар дөньясы, җир булсынмы, экосистеманың дисбалансына һәм бөтенлеген бозуга китерә.

Җирне рациональ файдаланмау, аңа карата куллануч һәм хужасыз мөнәсәбәт ул башкара торган функцияләр бозылуга, табигый үзлекләренең кимүенә китерә.

Җирләрен саклау җирдән рациональ файдалану булганда гына нәтиҗәле булырга мөмкин.

Боерган авыл җирлегенә тотрыклы социаль-икътисадый үсеш һәм аның халкының экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта җирләрен саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл җирлеген дәрәжәсендә җирләрен саклау һәм куллану буенча җирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзер яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм уйлап эш итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл җирлеген территориясендә төрле рәхсәт ителгән файдаланудагы җир кишәрлекләре бар.

Авыл хужалыгы җирләрен караган авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр аеруча кыйммәткә ия.

Җирлек территориясендәге көтүлекләр культура-техник торышы буенча нигездә чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Барлык көтүлек азыгын кулланучыларны исәпкә алып та, табигый көтүлекләргә зур зыян килми. Җирлекнең барлык көтүлекләрендә дә диярлек яшел үлән артыгы белән җитә.

Җирләренң экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле рәхсәт ителмәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Җирлек территориясендә җирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Боерган авыл җирлеген Башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап бирүе һәм контрольдә булуы, нәтиҗәлелеге.

Муниципаль программаның максаты булып җирләрен һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юк итүне һәм җирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм ликвидацияләү, шулай ук җирләрен рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм җирләрен яхшырту өчен тәэмин итү тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- куллану эшчәнлеген оптимальләштерү;
- җирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруның нәтиҗәлелеген арттыру;
- яшел үсентеләрен саклау һәм торгызу;
- җирләрен инвентаризацияләү.

Җирләрен инвентаризацияләү җирләрен деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозуны, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, кулланылмаган, рациональ кулланылмаган яки максатчан билгеләнеше буенча кулланылмаган һәм рәхсәт

ителгән файдалану төре буенча кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга; әйләнешкә яңа жир кишәрлекләрен кертүгә; авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, нәтижәдә икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәэмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны тәзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны тормышка ашыру срогы – 2021-2023 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Боерган авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм алардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру чаралары планлаштырылган.

N	Чаралар исеме	Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)	Башкаручы	Үтәү вакыты	Жаваплы зат
1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
2.	Гомумтаралган файдалы казылма карьерларына инвентаризация үткөрү. Күрсәтелгән карьерларны конкрет оешмаларга беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү.	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Карьерларны рекультивацияләү	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Карьерларны кулланучылар	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
4.	Шәхси буаларны, башка гидротехник су объектларын ачыклау һәм әлеге корылмаларны конкрет миләкчеләр тарафыннан тикшерү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
5.	Жирдән файдалану, линия корылмалары объектлары, юл челтәре, чикләнгән	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе

	файдалану жириләре, сыйфат күрсәткечләре белән жириләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару			
6.	Боерган авыл жириләгенә торак пунктлары территорияләрен тәзекләндерү һәм яшелләндерү		Авил жириләге Башкарма комитеты	Даими Башкарма комитет житәкчесе
7.	Авил хужалыгы жириләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткөрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жириләрнең урнашу урыны буенча	Даими Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
8.	Деградациягә, пычратуга, чүпләнүгә, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән жириләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жириләрнең урнашу урыны буенча	Даими Оешма житәкчеләре, шәхси затлар